

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 730

Tiltaltes navn: Berit Edisdatter, Nils Tomassens k

Årstall: 1653

Sted: Vardø i Finnmark

som Karri sidst berettet, og om hun havde (giort det onde Væjrud), som de 4:re Drengene omkom udi. — Hvilket hun og bekiendte.

Da fremkom hun og godvilligen bekiendte, at for en rum Tiid forleden gav Guri, som (boede i Eekeröe och som) blev brændt, hende en Drik, som var noget f(æ)t oven paa, ligesom av Lyse 3: Tran, og siden i 3 eller 4 Dage gik og var saa (und)erlig i Sindet. Kom saa et Tingest (och) snakket til hende og sagde, hun skulle kaste sig need tilbage og give sig hannem i Vold, saa skulle hun faae (lykke til) Mad nok, saa længe hun levede. Saa kastede hun sig næsgrus need og gav sig hannem i Vold.

Sagde hand saa til hende: »Naar du vil giøre noget ondt, saa spött derpaa i mit Navn, saa brijster det [strax] sönder og döer.»

Siden ville hun probere det med en af hendes Kalve og spöttede derpaa i Fandens Navn. — Strax döde det. Sammeleds med en av hendes egne Köer, som og strax sprak sönder.

(Noch) bekiendte hun, at (hun var) Aarsag i de ommeldte Drenges Död, fordi hun var vreed paa en af samme Drengene (ved naffn Kield, som haffde tiänt paa Wardöhuus, och for 2 aar forleden toeg noget) Höe fra hende (inde i fiorren). — Til dette Onde Væjr at giøre brugte hun 3 Knuder, knytt paa et Klæde, som hun og foromeldte Kari spöttede udi og kastede i Söen i den Ondes Navn.

Ydermeer (bekiende), at forleden Aar, 14 Dage for Iuul, var hun ridendes paa en Soblime ud til Kiberg og Karri med hende paa en sort Söu og vilde have talt med Berthel Hendrichsen. Da laae hand maallös (och kunde intet tale). — Gik siden hen i Lauritz Halvorsens Kielder og drak noget, för de foer hjem.

Efter forberört Lejlighed og hendes onde Gierninger blev hun tilfunden at miste sit Liv til Ild og Baal.

Anno 1651, den 1 December, holdt Velagte Hans Jensen, Foged over Öst Finmarken, Ting paa Wardöhuus udi vores gunstige (Lendts)Herres, Velb. Hr Jörgen Friises, egen Presence med Laugrettes Mænd.

Da blev for Retten fremkaldet en Qvinde(s person aff Wadsö, som for throidomb till slotted var henfört), ved Navn Gundil Amunds Dotter og blev tilspurgt, hvad hun vidste af (saadanne) Konster, og hvor hun det havde lært.

Da bekiendte hun saadant at have lært af Bodild, Axel Andersens Qvinde i Wadsöe, 2 aar forleden, da hun tiende hende, og at hun gav hende det ind i en Drik Öll.

Anno 1652, den 24 Januari, blev Ting holdet i Wadsöe i samme Personers Nærværelse af Sorenskriver Anders Jensen og Laugrettet og blev for Retten fremstilt for ommeldte Gundil Amunds Dotter

Da bekiendte hun for Retten, den Sygdom, som Oluf Nordmand kort forleden havde, det gjorde hun hannem paa for en Ield-Sulle, som Oluf toeg fra hende. Men siden hialp Christophers Mette hende at tage det Onde af Oluf og sætte det i hans Qvinde, Jnger, saa hun strax der efter döde, og da var de begge (ud) i Aands Lignelse.

Sine Troldoms Kunster havde hun lært af Axel Andersens Qvinde, Bodil, ved en Drik Öll, hun gav hende. Og [bekiendte],¹ at den Onde först aabebarede sig for hende i en Mands Lignelse.

Ydermeere bekiendte hun, at ungefær ved 8 Aar forleden, var hun med Bodil og Kløkkerens Qvinde, Baarne, at forgiöre Lauritz Richardsen, selv fierde, som blev, av Aarsag Niels Pedersen skulle havt nogen Ueenighed med for ommeldte Kløkker Qvinde, Baarne.

Anlangende Jon Jonsens Skib af Bergen, som kom til Ulykke i Söen og der indvragede i Kiberg nu i Höst, derom bekiendte hun, at hun selv samt Bodil, som var Hovedmand derfor, item Baarne, Erichs Qvinde, Berrit, Jvers Qvinde, Berrit, Hendrichs Qvinde, Elli, og Mette, Christophers Qvinde, var samtligen med hver andre og forgiorte samme Skib.

Hun bekiendte og, at de samtlig var paa Skipper Anders Hes af Bergen sit Skib i Höst, da den store Storm var, og siunkede de need ved (Domen), af Aarsag de förte dyr Tid i Landet.

¹) Tillagt av utg.

Item bekiendte, hun var med Bodil og Ericks Berrit at forgiöre Lauritz Axelsens Baad nu i Höst, som hans tvende Söner var paa og kom halv döde til Lands; men Foster-Sönnen blev borte samme Tiid.

Endnu bekiendte hun, at den Tid Wadsöe Flöttning förte hende hiem igien fra Wardöehuus og de var kommen im[e]llem Kaldenes og Eckeröe, kom Bodil, Mette og Baarne imod dem, hver i sin Lignelse, og vilde have forgiort Baaden, saa de neppelig kunde komme afstæd.

Den 5 Februari næst efter holdtes Ting igien i Wadsöe. Gunild tilstoed alt Sandhed at være, som hun sidst bekiendte, og alle de andre var ligesaa vel skyldig (i saadanne gierning) som hun.

Efter saadan hendes egen Bekiendelse satt Fogden i Rette, om ikke hun bör straffes til Ild og Baal.

Da, efterdi for ommeldte Gunnil nu her for Retten fuld og faldt staaer ved sine Bekiendelser at have givet sig fra Gud til Diævelen og [v]ed hans Kunster adskillige ondt og Ulykker tilföijet (sine jeffue christne och neste, eftersom tilforn findes indfört), vidste vi ikke andet herudi at kiende, end for ommeldte Gunil Amunds Dotter jo efter saadan Leijlighed bör at straffes paa hendes Krop til Ild og Baal.

Samme Dag loed Lauritz Hendrichsen, Borger i Bergen og nu tilholdende i Wadsöe, i Retten fremføre Axel Andersens Qvinde, Bodil, som havde ladet hende fængsle formedelst Jon Jonsens Skib, som hand var med; og hende tilspurgte, om hun endnu vilde staae ved, hvis hun nogle Dage forleden havde bekiendt i Underfogden, Morten Jensens, Stue, i hendes egen Mands og flere got Folks (paahör), i saa Maader at have med været og forgiort Jon Jonsens Skib. Hvilket hun i det förste for Retten vedgik, men siden sagde sig intet at kunde (med) saadanne Konster.

Videre tilspurgte Laurids Hendrichsen hende, om hun ville nu staae ved den Bekiendelse, hun i Dag tilforne gjorde for Hr Hans Pedersen i tvende Mænds samt fleere got Folks Paahör, nemlig at have været med de andre, som Gunill

Da blev för Retten fremkaldet en Qvinde(s person att Wadsö, som for throidomb till slotted var henfört), ved Navn Gundil Amunds Dotter og blev tilspurgt, hvad hun vidste af (saadanne) Konster, og hvor hun det havde lært.

Da bekiendte hun saadant at have lært af Bodild, Axel Andersens Qvinde i Wadsöe, 2 aar forleden, da hun tiende hende, og at hun gav hende det ind i en Drik Öll.

Anno 1652, den 24 Januari, blev Ting holdet i Wadsöe i samme Personers Nærværelse af Sorenskriver Anders Jensen og Laugrettet og blev for Retten fremstilt for ommeldte Gundil Amunds Dotter

Da bekiendte hun for Retten, den Sygdom, som Oluf Nordmand kort forleden havde, det gjorde hun hannem paa for en Ield-Sulle, som Oluf toeg fra hende. Men siden hialp Christophers Mette hende at tage det Onde af Oluf og sætte det i hans Qvinde, Jnger, saa hun strax der efter döde, og da var de begge (ud) i Aands Lignelse.

Sine Troldoms Kunster havde hun lært af Axel Andersens Qvinde, Bodil, ved en Drik Öll, hun gav hende. Og [bekiendte],¹ at den Onde först aabebarede sig for hende i en Mands Lignelse.

Ydermeere bekiendte hun, at ungefær ved 8 Aar forleden, var hun med Bodil og Klokkerens Qvinde, Baarne, at forgiöre Lauritz Richardsen, selv fierde, som blev, av Aarsag Niels Pedersen skulle havt nogen Ueenighed med for ommeldte Klokker Qvinde, Baarne.

Anlangende Jon Jonsens Skib af Bergen, som kom til Ulykke i Söen og der indvragede i Kiberg nu i Höst, derom bekiendte hun, at hun selv samt Bodil, som var Hovedmand derfor, item Baarne, Erichs Qvinde, Berrit, Jvers Qvinde, Berrit, Hendrichs Qvinde, Elli, og Mette, Christophers Qvinde, var samtligen med hver andre og forgiorte samme Skib.

Hun bekiendte og, at de samtlig var paa Skipper Anders Hes af Bergen sit Skib i Höst, da den store Storm var, og siunkede de need ved (Domen), af Aarsag de förte dyr Tid i Landet.

¹) Tillagt av utg.

Item bekiendte, hun var med Bodil og Ericks Berrit at forgiöre Lauritz Axelsens Baad nu i Höst, som hans tvende Sönnner var paa og kom halv döde til Lands; men Foster-Sönnen blev borte samme Tiid.

Endnu bekiendte hun, at den Tid Wadsöe Flöttning förte hende hiem igien fra Wardöehuus og de var kommen im[e]llem Kaldenes og Eckeröe, kom Bodil, Mette og Baarne imod dem, hver i sin Lignelse, og vilde have forgiort Baaden, saa de neppelig kunde komme afstæd.

Den 5 Februari næst efter holdtes Ting igien i Wadsöe. Gunild tilstoed alt Sandhed at være, som hun sidst bekiendte, og alle de andre var ligesaa vel skyldig (i saadanne gierning) som hun.

Efter saadan hendes egen Bekiendelse satt Fogden i Rette, om ikke hun bör straffes til Ild og Baal.

Da, efterdi for ommeldte Gunnil nu her for Retten fuld og faldt staaer ved sine Bekiendelser at have givet sig fra Gud til Diævelen og [v]ed hans Kunster adskillige ondt og Ulykker tilföijet (sine jeffue christne och neste, eftersom tilforn findes indfört), vidste vi ikke andet herudi at kiende, end for ommeldte Gunil Amunds Dotter jo efter saadan Leijlighed bör at straffes paa hendes Krop til Ild og Baal.

Samme Dag loed Lauritz Hendrichsen, Borger i Bergen og nu tilholdende i Wadsöe, i Retten fremföre Axel Andersens Qvinde, Bodil, som havde ladet hende fængsle formedelst Jon Jonsens Skib, som hand var med; og hende tilspurgte, om hun endnu vilde staae ved, hvis hun nogle Dage forleden havde bekiendt i Underfogden, Morten Jensens, Stue, i hendes egen Mands og flere got Folks (paahör), i saa Maader at have med været og forgiort Jon Jonsens Skib. Hvilket hun i det förste for Retten vedgik, men siden sagde sig intet at kunde (med) saadanne Konster.

Videre tilspurgte Laurids Hendrichsen hende, om hun ville nu staae ved den Bekiendelse, hun i Dag tilforne gjorde for Hr Hans Pedersen i tvende Mænds samt fleere got Folks Paahör, nemlig at have været med de andre, som Gunill

havde udlagt. i en Sv[a]ne Lignelse og forgiort Jon Jonsens Skib, hvilket hun i ligemaade i det første for Retten vedgik, men siden gik baade til og fra og vilde sig undskyldte.

Fremkom for Retten Morten Jensen, Underfoged, og hans Hustrue, Gunill Niels Dotter, som v(onne)de¹ ved deres Eed, at nogle Dage efter Gunill blev fængslet og sad over hos dennem, begjærede hun, att de ville skikke Bud efter hendes Mand, Axel, saa vilde hun godvilligen bekiende, hvis hun kunde af Troldoms Kunster.

Og da Axel kom, bekiendte, at (det var sant, som Gundelle havde sagt, og at hun var) med de andre (og forgjorde) Jon Jonsens Skib og det formedelst Laurids Hendrichsens (sin) Skyld.

Endnu vo(n)nde for ommeldte Morten Jensen og Laurids Axelsen at have hört samme hendes Bekiendelse i Dag tillforn for Præsten, da hun sendte Bud (och vilde tale) med ham.

Efter saadan Udlæggelse satte Laurids Hendrichsen, om hun ikke bör at straffes til Ild og Baal.

Nok blev for Retten fremført Mette Daniels Dotter, Klokkerens Qvinde, Baarne, Hendrichs Qvinde, Eli, Jvers Qvinde, Berrit, og Erichs Qvinde, Berrit, og samtligen blev tilspurgt, om de efter Gundils Bekiendelse havde været med at forgjøre Jon Jonsens og Andes Heses Skibe med; hvilket de gandske benægtede, hvorfor for ommeldte Qvinder, deres Mænd, som tilstæde var, og øvrige blev bevilget att gaae i Borgen for dennem indtil Sagens videre Uddrag.

Den 23 februari holdte Fogden Hans Jensen Örbeck Ting paa Wardöehuus udi vores gunstige Lehnsherre Jörgen Friises egen Præsence med Laugrettesmænd.

Hvor da blev for Retten fremført Axels Qvinde, Bodill, af Wadsöe efter sin forrige Bekiendelse, som paa Wadsöe Ting den 5 Februari blev indført. Og videre blev tilspurgt om hendes forrige Bekiendelse, hvilket hun endnu, som tilforn, fragik.

Blev derfor tilfunden piinligen at forhöres.

¹ 'Omtalade' (eg. 'vecklade upp').

Den 28 Februari holdtes Ting i samme Personers Nær-
værelse.

Da bekiendte Bodill godvilligen sine forrige Bekiendelser.
at hun först lærte Troldoms Kunster af Kirsten Niels Peder-
sens, som gav hende det ind i en (alröch).

Og hendes Apostel heed Belsebou. Og saadan Kunst
proberet hun först paa en hendes egne Smaler, som strax
söndersprak.

Item, at hun nu udi Höst, udi en Sv(a)ne Lignelse var
med de andre, nemlig Mette, som var i en Ravens Lignelse.
Baarne, i en Gaases Lignelse, Jvers Qvinde, Berrit, og forom-
meldte Gunnill a[t] forgiöre Skipper Jon Jonsens Skib af
Bergen, som kom til Ulykke paa Söen, og det formedelst
Laurids Hendrichsens Skyld, for hand stedse bandede og havde
Ueenighed med hende og hendes Mand.

Saa, efterdi Bodill Daniels Dotter nu her for Retten fuld-
kommeligen staaer ved foranförte hendes indförte Bekien-
delser at have givet sig fra Gud til Dievelen og ved saa-
danne Kunster været Aarsag til Skipper Jon Jonsens Skibs
Ulykke, blev hun derfor tilfunden at straffes paa hendes Liv
til Ild og Baal.

Den 4 Marti hold[t]es Ting paa Wardoehuus udi Velb.
Jörgen Friises egen Presence ved Fogden Hanse Jensen Örbeck
med Laquettesmænd.

Hvor blev for Retten fremfört Baarne, Klokkerens Qvinde
i Wadsöe, for Troldoms Kunster, hun af Gunnill og Bodill
er udlagt for efter begge deres forrige indförte Bekiendelser.

Da bekiendte for ommeldte Baarne nu godvilligen, at hun
havde lært saadanne Kunster af Smeld Anne i Wadsöe, som
blev brændt, ved noget Suppe Meel, Anne var begiærendes de
skulle bytte med hverandre; og at Anne havde en s(ua)rt Kat,
som hun engaång loed Baarne stryge paa. Og da hun dette
havde giort saavel som fortæret det Suppe Meel, blev hun saa
underlig til Sinds, fik ondt og syntes, at hun foer op i Luf-
ten. — Derefter proberte hun saadan Kunst först paa en
hendes (egen) liden Kied, som hun gav en Mundfuld Br[ö]d.
og strax derefter döde den.

Siden naar hun vilde fare [ud] nogen sted og giøre noget ondt, skulle hun alleene udgaae paa et besönderligt Stæd stiltiendes, saa fik hun en Hamme paa, og naar hun saa kaldte paa hendes Gud, kunde hun fare (af) Stæd.

(Endnu) bekiendte hun, at hun havde med forommeldte Qvinder været med at forgiøre Jon Jonsens Skib og det for Lauris Hendrichsens Skyld. Og da de foer afsted, forsamledes de alle paa Vaarbierg, hver i sin Lignelse.

Efter saadan Bekiendelse satte Fogden i Rette, om hun ikke bör straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

Da, efterdi Baarne nu har for Retten godvilligen bekiendt at have lært Troldoms Kunster samt givi't sig fra Gud og til Diævel og iblandt andet med været og ombragt Jon Jonsens sit Skib, vidste vi ikke andet derom at kiende, end at hund bör straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

Den 23 December 1652 udi Velb. Hr Jörgen Frises egen Nærværelse holdtes Ting paa Wardöehuus af Knud Jensen Örbeck og Laugrettesmænd.

Da blev (fremkaldet) Marrit Anders Dotter, Oluf Rasmussens Qvinde her paa Wardöe, for Troldoms Kunster, hun er udlagt for af Gunnill Amunds Dotter og andre hen rettede sammestæds.

Da godvilligen bekiendte hun for Retten at have lært Troldoms Konster af (en quinde ved naffn Elli) paa Bierg, som gav hende det ind (ud) i en Drik Öll. Og strax derefter blev hun saa forstörret og afsindig, at hun ikke vidste, hvor hun var. Hendes tvende Apostler kaldes den eene Lange Rumpe, den anden Machome. Lange Rumpe brugte hun til at ride paa, den anden brugte hun til giøre ondt med. Og proberede hendes Kunst först paa en Hund, som hun gav noget (ind) at æde; strax derefter döde den.

Siden forgiorde hun en Dreng ved Navn Mogens, som tiende i Bröd med hende hos samme Qvinde, formedelst de havde havt nogen Ueenighed sammen. Og gav hannem det ind i en Drik Öll og bad hendes Gud Machome være derudi; og da hand det havde drukket, strax (der efter) döde hand.

Videre bekiendte hun, at forleden Aar var hun med de

andre, nemlig Axels Bodill, Klokkerens Qvinde, Baarne, Gunnill, Mette, Erichs Berrit, Hendriks Eli, Ivers Berrit, item her af Wardöe Sy nneve, Hendrich Pedersens Mette at forgiöre Skipper Jon Jonson (aff Bergen sinn) Skib (da dend komb til schade och ulöch i schiöen, tho aar forleden) og da var hun i en stor Söe, som st[ö]rtede Skibet (under, at dend fich schade).

Nok bekiendte hun, at forleden Sommer forgiorte hun Hans Jensens Koe, formedelst hun var vreed paa hans Smelde Töss. Og da satte hun sig paa Koens Ryg og sagde: »Feks!« saa gik den i to.

Ydermeer bekiendte hun, at hun var med de andre nu i Höst forleden at udgiöre den store Storm, at Söen gjorde Skade (her) i Wardöe, og da havde de Vinden i en Sek og löste Knuden op. Strax begyndte(s) det. Og det gjorde de formedelst Velbyrdige Iunker sin Boe Skyld, som hand kiöbte af Anders Nielsen, hvor Höe og Fæmon laae udi, af Aarsag de nu i Sommer ikke maatte (slæe [saa meget] Hiöe offuerpaa landet), som de vilde.

(Endu bekiende hun, at) strax efter samme Storm var giort, var de hende i Sorenskriver Anders Christensens Kielder og drak Viin og Miöd.

At dette var sandt, ville hun gierne döe paa; undtagen Hendrich Pedersen (her i Wardö sin) Qvinde, Mette, som hun havde löijet hende paa, af Had og Avind. Men nu udlagte hun Johannes' Qvinde, Guri, i Kiberg (at kunde med throidombs konst omgaaes). Og havde været med hende og de andre at forgiöre Jon Jonsens Skib.

Efter saadan Lejlighed er hun tilfunden at straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

Anno 1653, den 5 Januari, holdtes Ting paa Wardöehuus i Velb. Hr Jörgen Frises egen Nærværelse ved hans Velb. Fuldmægtig, Knud Jensen Örbeck, med Laugrettesmænd.

Da blev fremkaldet Synneve OlsDotter i Wardöe for Troldoms Konster (hun er udlagt för at kunde omgaaes och haffuer ledt).

Da (fri)villigen (och utilltvungen) bekiendte hun at have lært det af Kirsten Töss, som tiente (her) paa Slottet og kogede for Drengene i Velb. Hans Könings Tiid, som (och) for nogle Aar siden (for sine misgierninger) er brændt, som gav hende det ind i et Stökke Smör-Bröd. (Hendes konst proberit hun först paa en hendes egen lamb, som hun bandet; strax blef den galen och döde).

Hendes Gud, som hun omgikkedes med og havde lovet Tieneste, kaldes Dominicus, som skabte hende i en Aands Lignelse.

Hun var og med at forgiöre Skipper Anders Heses Skib. hvortil hun var aarsaget formedelst Mogens Jacobsen, Styrmand paa samme Skib, som solgte hende en halv Mark Peber for 1 vog Fisk

Item bekiendte hun, at forleden Aar var hun med Adrians Qvinde, Lisbeth, og Johannis Qvinde, Gurri, at forgiöre Peder Mikelsen (da han var faren östoffuer i Kobbeueye), selvfierde. (af aarsage) de fortröd, hand stedse fiskede vel. — Hun var med og udgiorde den store Storm, som giorde Skade her paa Wardöe.

Nok blev fremkaldet Berrit Edis Dotter i Wardöe, Niels Thommissens Qvinde, og blev tilspurgt, om hun vidste slige Kunster at omgaaes med.

Da bekiendte hun frivilligen at have lært sligt af Oluf Rasmussens Marrit, som gav hende det i et stökke Smör og Bröd. Hendes Gud kaldtes Mamo, som först aabenbarede sig for hende i en Mands Lignelse.

Iligemaade var hun med at forgiöre Anders Heses Skib, fordi Styrmanden og Baadsmanden var dyre med hvis de solgte dennem.

(Nok bekiendte, at hun) var og med at udgi[ö]re den store Storm og at forgiöre Peder Mikelsen, da hand var faren Öst efter, over Kobbevejdet.

At dette var Sandhed, derpaa vilde hun gjerne döe.

Efter saadan Lejlighed blev hun tilfunden at straffes paa hendes liv til Ild og Baal.

Den 24 Januari holdtes Ting paa Wardöehuus i Velb. Iunkers Nærværelse, hvor forommeldte (Berigette Niels Thomesens) vilde gierne döe paa det Sandhed at være, hvis hun den 5 Januari bekiendt haver; thi bör hun straffes til Baal og Ild.

Anno 1653, den 22 Januari, holdtes udi Velb. Jörgen Friises Nærværelse af Knud Jensen Örbeck Ting paa Wardöehuus med Laugrettesmænd.

Da for Retten blev installet Elli Sigvards Dotter, Hendrik Knudsen i Echeröe sin Qvinde, som for Trolldoms Kunster at kunde med omgaaes af de andre at være udlagt for efter deres Bekiendelses Formelding.

Da for Retten selv godvilligen bekiendte hun, at ungefær 10 Aar forleden kom hun ind til Oluf Jonsen i Ekkeröe sin Qvinde, Marri, at hendte Ild. Da sat hun og gjorde en Ost. Da ville Marri give hende et Stöcke Smör og Bröd, hvilket hun ikke ville annamme, men sagde sig at have Mad hiemme. Da (bad hun hende tage det) det du faae Skam!

Og da hun gik udaf Dörren og vilde gaee hiem, raabte hun efter hende og vilde give hende Melk at drikke og derhos sagde: »Det var saa lidet Smör og Bröd, du fik tilforn.»

Og da hun det ikke heller vilde annamme, sagde hun: »Efterdi du ikke vil drikke Melk, saa drik Diævelen i Dig!» — Strax derefter, da hun kom hiem, blev hun ilde tilpas og saa underlig, at hun (intet kunde tage sig fore). Hendes Mand spurgte hende ad, hvad der skade hende. Vilde hun det ikke sige, men strax derefter gik hun til forommeldte Oluf Jonsens Marri igien og spurgte, hvi hun hende saadant havde giort. Svarede hun: »Det skal du have for Bastians Maren sin Skyld, som gik fra mig og til Dig.»

Ved 2 Dage derefter, da hendes Mand var udroen, kom den onde Mand ind til hende, da hun laae paa hendes Seng, i en liden Drengs Lignelse, med en bred Hat paa, og bad hende have sig Tieneste, hvilket hun nogle Gange negtede; dog hand hart trængte sig til hende, at hun skulde tiene hannem.

Paa det sidste spurgte hun, hvem hand var og hvad hand heede. Da sagde hand: »Jeg heder Zoekerioess.» Og strax nöde hand hende til at give sig Haand.

Samme hendes Kunst proberede hun i saa Maader, at noget derefter gick hun (ud) i hendes Fæhuus, hvor der var en Smal(le) lös, som ikke ville gaae op til si(n) Stæd. Da bad hun den gaae op, (det) den Onde far i Dig. — Strax skeede det, at den döde paa Stædet.

Siden (der) efter brugte hun (samme) Kunst indtet, för nu forgangen Aar var hun med (Axels Bodele, klockers Baarne, lille Iffuer i Echeröe sin quinde Berigte, Gundele och halte Mette) at forgiöre (Jon Jonsen af Bergen sin) Skib. Hendes Aarsag (dertil) var, at Laurids Broos ikke ville udrede hendes Svoger Anders Jensen paa Landet samme Aar.

I liigemaade blev fremkaldet Lille Jvers (i Ekerö sin quinde Berrit) og blev tilspurgt, om hun noget med (sliq konst(er)) kunde omgaaes.

Da bekiendte hun frivilligen at have lært Troldom af Oluf Jonsens Marri, næste Vinter förend hun blev brændt, som gav hende noget Melk, hvoraf hun drak noget og fik heel ondt. Siden gav hun hendes eene Lam Resten, som (nogen stund derefter) deraf döde.

Hendes Gud, som hun omgaaes med og havde lovet Tieneste, noget derefter aabenbarede sig for hende i en Mands Lignelse, som kaldes Liu(s)s Engel.

Hun havde været med at forgiöre Jon Jonsens Skib, fordi L[a]urids Hendrichsen Broos ikke som tilforn vilde udrede dem (om hösten), förend hand afseiglede.

Samme dag, efter adskillige Udlæggelser, blev i Rette fört Erich i Andersby sin Qvinde, Berrit Johans Dotter, (född i Nordfiord paa en gaard kaldes Fendemal. Och blef tilspurt, om hun noget med throldombs konst(er) kunde omgaaes). Hun (benegtede) aldeeles indtet af saadant at vide, hvorimod de andre, som stode for Retten, nemlig Elli og Berrit af Ekkeröe, Marrit Anders Dotter og Synneve i Wardöe, tilsagde hende offentlig i sine Öijne at være ligesaa god i sliq Kunst(er) som de og at hun var med dem at forgiöre Jon Jonsens Skib.

Paa saadan hendes Uskyldighed var hun selv begiærendes at maatte prøberes paa Söen, hvilket hende og blev tilladt. Og da hun strax paa Söen blev udkast, befandtes hun at flyde paa Söen som et Stykke Træ.

Den 24 Januari næst efter blev atter Ting holden paa Wardöehuus i forommeldtes Overværelse.

Da blev Eli Sigvards Dotter og Berrit Christoffers Dotter tilspurgt, om de endnu (fuldkommelige vilde staa ved) hvis de den 22 næst forleden havde bekiendt, som for dennem blev oplæst. Hvortil de svarede det i alle Maader Sandhed at være.

Efter slig deris egen Bekiendelse og udædiske Gierning blev de tilfunden at straffes (til Ild og Baal efter domens formelding).

Den 2(7) Januari holdtes Ting paa Wardöehuus i Forommeldtes Nærværelse.

Da bekiendte Berrit Johans Dotter godvilligen at have lært [Trolldoms konster] af Kirsten Niels Pedersens i Wadsöe nogen rum Tid siden, da hun tiende hende, som gav hende det ind i noget Drikke af en Potte. Hendes saavel som forommeldte hendes Madmoders Gud, som de tiende og (omgikkes) med, heed (Asmudæo.) — Og först prøberet hun samme hendes Kunst strax derefter, engang Kirsten Niels Pedersens var begierendes, at hun ville (fare) med sig til Wardöe at forhverve sig noget Viin i sin Kielder; hvilket og skeede, at hun foer med hende og det bekom, men siden vidste hun ikke, hvor det blev. Ikke heller fick hun noget deraf.

Hun var med at forgiöre Jon Jonsens Skib formedelst Laurids Hendrichsens Skyld, som Bodil var vreed paa.

Videre bekiendte hun, at hun og for ommeldte Kirsten kunde tage og faae fra (hvem) de ville, huad de begiærede; dog havde de indtet deraf, thi deres Gud, (Asmudæo,) tog det strax fra dennem igien.

Da, efter Tiltale og Giensvar, saa, efterdi for ommeldte Berrit Johans Dotter nu godvilligen bekiender at have give[t] sig fra Gud til Diævelen og tient hannem og ved hans Kunster og Omgængelse adskillig Ondt baade imod Gud og Menne-

skene giort og bedrevet efter indførte hendes Bekiendelses Formelding, blev hun tilfunden at straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

(Anno 1653 den 28 Februarii, udi velb. Jörgen Friis's egen nærværelse, holdt Knud Jenssen Ørbech thing paa Vardöhus, med nestforrige indskrevne laugrettesmend och menige almue.

Da blef for retten indstillet Adrian sin quindi ved navn Lisbeth Povelsdatter for throidoms konster at kunde med omgaaes, eftersom hun derfor af de andre er udlagt efter deres bekiendelses formelding. Da bekiende hun at have lert throidom af Thostens Murette, som gaf hende det ind i en stöch smör och bröd. Noget derefter aabenbarede den onde sig for hende, som lod sig kalde Jermund. Samme hendes konst proberet hun först paa en smalle, som hun bandet; strax derefter döde den. Item forgangen aar, da skipper Anders Hess af Bergen sit skib dref och blef, var hun med de andre af Wadsö och inde i örene samme skib at forgiöre, huilke de kom hende til, och da var hun i en suane lignelse. Noch bekiende hun at forgangen aar, da Hans Christensens huse i Kieberg afbrende, var hun med Guri och Thomes Pedersens Anne at optende ild udi dennem, hvilke de andre kom hende til, och da tog de brendet af en lyes, som pigen havde sat paa loffen, och kasti noget hamp.

Videre bekiende hun at have veret med for^{ne} Guri och Thomes Pedersens Anne forgangen aar at forgiöre Peder Michelsen i Kieberg, selvferde, da han var dragen over paa Rijtside i Kobberueije, och da var hun i en suane lignelse, Guri i en gaaes och Anne udi en falk.

Anno 1653, den 20 martii — — — blef for^{ne} Lisbeth igien fört for retten och tilspurd, om hond vilde fuldkomelige staa ved hendes bekiendelse anlangende troldomskonster at have lerdt, och hvad hun dermed havde giort och bedrevet, hvartil hun svarede, at alt hvis hun i saa maader havde sagt och bekiendt, eftersom det nu for hende blev oplest, udi alle maade sandhed at vere, och derpaa vilde hun gaa til sin död.

Da (fri)villigen (och utilltvungen) bekiendte hun at have lært det af Kirsten Töss, som tiende (her) paa Slottet og kogede for Drengene i Velb. Hans Könings Tiid, som (och) for nogle Aar siden (for sine misgierninger) er brændt, som gav hende det ind i et Stökke Smör-Bröd. (Hendes konst proberit hun först paa en hendes egen lamb, som hun bandet; strax blef den galen och döde).

Hendes Gud, som hun omgikkedes med og havde lovet Tieneste, kaldes Dominicus, som skabte hende i en Aands Lignelse.

Hun var og med at forgiöre Skipper Anders Heses Skib, hvortil hun var aarsaget formedelst Mogens Jacobsen, Styrmand paa samme Skib, som solgte hende en halv Mark Peber for 1 vog Fisk

Item bekiendte hun, at forleden Aar var hun med Adriaus Qvinde, Lisbeth, og Johannis Qvinde, Gurri, at forgiöre Peder Mikelsen (da han var faren östoffuer i Kobbeye), selvfiere, (af aarsage) de fortröd, hand stedse fiskede vel. — Hun var med og udgiorde den store Storm, som giorde Skade her paa Wardöe.

Nok blev fremkaldet Berrit Edis Dotter i Wardöe, Niels Thommissens Qvinde, og blev tilspurgt, om hun vidste slige Kunster at omgaaes med.

Da bekiendte hun frivilligen at have lært sligt af Oluf Rasmussens Marrit, som gav hende det i et stökke Smör og Bröd. Hendes Gud kaldtes Mamo, som först aabenbarede sig för hende i en Mands Lignelse.

Iligemaade var hun med at forgiöre Anders Heses Skib, fordi Styrmanden og Baadsmanden var dyre med hvis de solgte dennem.

(Nok bekiendte, at hun) var og med at udgi[ö]re den store Storm og at forgiöre Peder Mikelsen, da hand var faren Öst efter, over Kobbvejdet.

At dette var Sandhed, derpaa vilde hun gerne döe.

Efter saadan Leijlighed blev hun tilfunden at straffes paa hendes liv til Ild og Baal.

Da (fri)villigen (och utilltvungen) bekiendte hun at have lært det af Kirsten Töss, som tiente (her) paa Slottet og kogede for Drengene i Velb. Hans Könings Tiid, som (och) for nogle Aar siden (for sine misgierninger) er brændt, som gav hende det ind i et Stökke Smör-Bröd. (Hendes konst proberit hun först paa en hendes egen lamb, som hun bandet; strax blef den galen och döde).

Hendes Gud, som hun omgikkedes med og havde lovet Tieneste, kaldes Dominicus, som skabte hende i en Aands Lignelse.

Hun var og med at forgiöre Skipper Anders Heses Skib. hvortil hun var aarsaget formedelst Mogens Jacobsen, Styrmand paa samme Skib, som solgte hende en halv Mark Peber for 1 vog Fisk

Item bekiendte hun, at forleden Aar var hun med Adriaus Qvinde, Lisbeth, og Johannis Qvinde, Gurri, at forgiöre Peder Mikelsen (da han var faren östoffuer i Kobbeueye), selvfierde. (af aarsage) de fortröd, hand stedse fiskede vel. — Hun var med og udgiorde den store Storm, som gjorde Skade her paa Wardöe.

Nok blev fremkaldet Berrit Edis Dotter i Wardöe, Niels Thommissens Qvinde, og blev tilspurgt, om hun vidste slige Kunster at omgaaes med.

Da bekiendte hun frivilligen at have lært sligt af Oluf Rasmussens Marrit, som gav hende det i et stökke Smör og Bröd. Hendes Gud kaldtes Mamo, som först aabenbarede sig för hende i en Mands Lignelse.

Iligemaade var hun med at forgiöre Anders Heses Skib, fordi Styrmanden og Baadsmanden var dyre med hvis de solgte dennem.

(Nok bekiendte, at hun) var og med at udgi[ö]re den store Storm og at forgiöre Peder Mikelsen, da hand var faren Öst efter, over Kobbevejdet.

At dette var Sandhed, derpaa vilde hun gierne döe.

Efter saadan Lejlighed blev hun tilfunden at straffes paa hendes liv til Ild og Baal.

Den 24 Januari holdtes Ting paa Wardöehuus i Velb. Iunkers Nærværelse, hvor forommeldte (Berigette Niels Thomesens) vilde gierne döe paa det Sandhed at være, hvis hun den 5 Januari bekiendt haver; thi bör hun straffes til Baal og Ild.

Anno 1653, den 22 Januari, holdtes udi Velb. Jörgen Friises Nærværelse af Knud Jensen Örbeck Ting paa Wardöehuus med Laugrettesmænd.

Da for Retten blev instellet Elli Sigvards Dotter, Hendrik Knudsen i Echeröe sin Qvinde, som for Trolldoms Kunster at kunde med omgaaes af de andre at være udlagt for efter deres Bekiendelses Formelding.

Da for Retten selv godvilligen bekiendte hun, at ungefær 10 Aar forleden kom hun ind til Oluf Jonsen i Ekkeröe sin Qvinde, Marri, at hendte Ild. Da sat hun og gjorde en Ost. Da ville Marri give hende et Stöcke Smör og Bröd, hvilket hun ikke ville annamme, men sagde sig at have Mad hiemme. Da (bad hun hende tage det) det du faae Skam!

Og da hun gik udaf Dörren og vilde gaae hiem, raabte hun efter hende og vilde give hende Melk at drikke og derhos sagde: »Det var saa lidet Smör og Bröd, du fik tilforn.»

Og da hun det ikke heller vilde annamme, sagde hun: »Efterdi du ikke vil drikke Melk, saa drik Diævelen i Dig!» — Strax derefter, da hun kom hiem, blev hun ilde tilpas og saa underlig, at hun (intet kunde tage sig fore). Hendes Mand spurgte hende ad, hvad der skade hende. Vilde hun det ikke sige, men strax derefter gik hun til forommeldte Oluf Jonsens Marri igien og spurgte, hvi hun hende saadant havde gjort. Svarede hun: »Det skal du have for Bastians Maren sin Skyld, som gik fra mig og til Dig.»

Ved 2 Dage derefter, da hendes Mand var udroen, kom den onde Mand ind til hende, da hun laae paa hendes Seng, i en liden Drengs Lignelse, med en bred Hat paa, og bad hende have sig Tieneste, hvilket hun nogle Gange negtede; dog hand hart trængte sig til hende, at hun skulde tiene hannem.

skene gjort og bedrevet efter indførte hendes Bekiendelses Formelding, blev hun tilfunden at straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

(Anno 1653 den 28 Februarii, udi velb. Jörgen Friis's egen nærværelse, holdt Knud Jenssen Ørbech thing paa Vardöhus, med nestforrige indskrevne laugrettesmend och menige almue.

Da blev for retten indstillet Adrian sin quindi ved navn Lisbeth Pøvelsdatter for throidoms konster at kunde med omgaaes, eftersom hun derfor af de andre er udlagt efter deres bekiendelses formelding. Da bekiende hun at have lert throidom af Thostens Marette, som gaf hende det ind i en stöch smör och bröd. Noget derefter aabenbarede den onde sig for hende, som lod sig kalde Jermund. Samme hendes konst proberet hun först paa en smalle, som hun bandet; strax derefter döde den. Item forgangen aar, da skipper Anders Hess af Bergen sit skib dref och blev, var hun med de andre af Wadsö och inde i örene samme skib at forgiöre, huilke de kom hende til, och da var hun i en suane lignelse. Noch bekiende hun at forgangen aar, da Hans Christensens huse i Kieberg afbrende, var hun med Guri och Thomes Pedersens Anne at optende ild udi dennem, hvilke de andre kom hende til, och da tog de brendet af en lyes, som pigen havde sat paa loffen, och kasti noget hamp.

Videre bekiende hun at have veret med for^{ne} Guri och Thomes Pedersens Anne forgangen aar at forgiöre Peder Michelsen i Kieberg, selvfierde, da han var dragen over paa Rijtside i Kobberueije, och da var hun i en suane lignelse, Guri i en gaaes och Anne udi en falk.

Anno 1653, den 20 martii — — — blev for^{ne} Lisbeth igien fört for retten och tilspurd, om hond vilde fuldkomelige staa ved hendes bekiendelse anlangende troldomskonster at have lerdt, och hvad hun dermed havde gjort och bedrevet, hvartil hun svarede, at alt hvis hun i saa maader havde sagt och bekiendt, eftersom det nu for hende blev oplest, udi alle maade sandhed at vere, och derpaa vilde hun gaa til sin död.

Efter saadan hendes egen bekiendelse om hendes bedrifter och onde gierninger — — — — — blef hun tilfunden for slig hendes missgierninger at straffes paa hendes krop till ild och boel.

Endvidere blev her forhört og dömt Anne Pedersdatter (hvis gud kaldtes Zakeries), og Gertrud Thronsdatter).

Den 17 Marti 1653 holdtes Ting paa Wardöehuus af Knud Jensen Örbeck med Laugrettes Mænd.

Da for Retten blev indstillet Baarne Ols Dotter, Oluf Gundersens Qvinde af Syltevig, for Troldoms Konster at (kunde med omgaaes), eftersom hun derfor af Berrit Niels Thommesens her i Wardöe er udlagt, og blev tilspurgt, (hvilken) hun af saadanne Kunster havde lært.

Da bekiendte hun frivilligen at have lært Troldoms Kunster af Tostens Anne, som boede i Syltevig. Og nogle [Aar] siden er hun död, som gav hende det ind i et Stökke Fisk og Bröd.

Samme hendes Kunst proberet hun först paa en Hund, som hun gav noget Mad og havde satt ondt udi. Noget der- efter döde den.

Videre bekiendte hun, at forgangen Aar, da Christen Jensen, Velbyrdig Iunkers Foged, droeg vest udi Lehnet i Tingsreijser og var oppe i Syltevig, blev hun vreed paa hannem for hendes Mands Skyld, som hand havde nogen Ord og Ueenighed med. Hun gav hannem derfor noget Brände- viin at drikke og önskte Diævelen derudi, hvoraf hand blev forgiort og siden bekom sin Död.

Samme Aar var hun med en gandske Hob Trold Qvinder, som hun ikke kiendte eller veed Navn paa, at forgiöre de Hollandske Skibe, som blev paa Sletness; og da var hun skabt i en graae Falk.

Hendes Gud kaldes Macome.

Efter saadan (Leijlighed) og hendes egen Bekiendelse (och udediske gierninger viste vi icke andet derpaa at kiende end for Baarne Oelsdotter jo bör för saadanne hendes ude- diske gierninger baade mod Gud och mennisker) at straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

Gud Zacharias, som i hendes Stæd med os andre skulde forrette, nemlig giøre ondt Væjr mod Marcus Ericksen af den Aarsag, som Magdalena formeldt havde; at hun havde været med i den store Forsamling paa Slottet samt at hun havde lært Karen Hendrick Knudsens Troldoms Konster, det Karen ikke heller benægter.

Desligeste blev udi Retten fremført Birgitte Olufs dotter, Thorlufs Rasmussens af Ekkeröe, som og for Troldom er udlagt. Og bekiendte hun samme havde lært af Thomas Pedersens Anne, da boende i Kiberg, som allerede er henrettet, som gav hende det ind i Melk. Derefter faldt hun i Sövn. Da hun opvågnede, kom en graae Katt til hende og spurgte, om hun vilde tjene ham. Da sagde hun Neij.

3 Dage efter kom hand igien. Da sagde hun og Neij Tredje Gang forsvor hun sin Gud og Herre og tilsagde Satan sin Tjeneste, og loed saa denne hendes Gud sig kalde Christopher. (Med det samme knep han hende og satte sit merke under hendes höire knæ.)

Hun bekiender det Sandhed at være, at hun var med i en Fugls Lignelse at ville forgiøre Jens Ottensens Skib og at forjage Fisken fra Land, fordi hun var vreed paa hendes Madfader, som holdt alting (af sine varer var) saa dyre (og holdt det i höieste pris); at hun var med i Fængslet hos Giertrud, hvor hun bekiender alting ligesom de forrige.

Saa sandt som dette er vist, sværger hun ved den Lod og Part og hun vil formode i Guds Rige; og derpaa vil hun gjerne döe.

Endnu blev udi Rette fremført Hendrick Knudsens Qvinde, Karen Ols Dotter, som efter lang Examination gaar til Sandfærdigheds rette Bekiendelse, at hun haver lært Troldom af Bodel Claus dotter for 2 Aar siden, og at hun gav hende det ind i Gröd, kaldet Sengemad eller Barnsengs Gröd, med hendes egen Samtykke. (Blef hun nogle dage syg derefter.) Da kom den slemme Satan til hende i en Katts Lignelse, og siden forvandlede hand sig til en Mand og kaldte sig Zacharias. Da tilsagde hun hannem paa hans Tilspørgsel Tjeneste og forsor sin Gud og Daab paa hans Begiering.

Efter saadan hendes egen bekiendelse om hendes bedrifter och onde gierninger — — — — — blef hun tilfunden for slig hendes missgierninger at straffes paa hendes krop till ild och boel.

Endvidere blev her forhört og dömt Anne Pedersdatter (hvis gud kaldtes Zakeries), og Gertrud Thronsdatter).

Den 17 Marti 1653 holdtes Ting paa Wardöehuus af Knud Jensen Örbeck med Laugrettes Mænd.

Da for Retten blev indstillet Baarne Ols Dotter, Oluf Gundersens Qvinde af Syltevig, for Troldoms Konster at (kunde med omgaaes), eftersom hun derfor af Berrit Niels Thommesens her i Wardöe er udlagt, og blev tilspurgt, (hvilken) hun af saadanne Kunster havde lært.

Da bekiendte hun frivilligen at have lært Troldoms Kunster af Tostens Anne, som boede i Syltevig. Og nogle [Aar] siden er hun död, som gav hende det ind i et Stökke Fisk og Bröd.

Samme hendes Kunst proberet hun först paa en Hund, som hun gav noget Mad og havde satt ondt udi. Noget derefter döde den.

Videre bekiendte hun, at forgangen Aar, da Christen Jensen, Velbyrdig Iunkers Foged, droeg vest udi Lehnet i Tingsreijser og var oppe i Syltevig, blev hun vreed paa hannem for hendes Mands Skyld, som hand havde nogen Ord og Ueenighed med. Hun gav hannem derfor noget Brændeviin at drikke og önskte Diævelen derudi, hvoraf hand blev forgiort og siden bekom sin Död.

Samme Aar var hun med en gandske Hob Trold Qvinder, som hun ikke kiendte eller veed Navn paa, at forgiöre de Hollandske Skibe, som blev paa Sletness; og da var hun skabt i en graae Falk.

Hendes Gud kaldes Macome.

Efter saadan (Lejlighed) og hendes egen Bekiendelse (och udediske gierninger viste vi icke andet derpaa at kiende end for^e Baarne Oelsdotter jo bör för saadanne hendes udediske gierninger baade mod Gud och mennisker) at straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

andre, nemlig Axels Bodill, Klokkerens Qvinde, Baarne, Gunnill, Mette, Erichs Berrit, Hendriks Eli, Ivers Berrit, item her af Wardöe Synneve, Hendrich Pedersens Mette at forgiöre Skipper Jon Jonson (aff Bergen sinn) Skib (da dend komb til schade och ulöch i schiöen, tho aar forleden) og da var hun i en stor Söe, som st[ö]rtede Skibet (under, at dend fich schade).

Nok bekiendte hun, at forleden Sommer forgiorte hun Hans Jensens Koe, formedelst hun var vreed paa hans Smelde Töss. Og da satte hun sig paa Koens Ryg og sagde: »Feks!» saa gik den i to.

Ydermeer bekiendte hun, at hun var med de andre nu i Höst forleden at udgiöre den store Storm, at Söen gjorde Skade (her) i Wardöe, og da havde de Vinden i en Sek og löste Knuden op. Strax begyndte(s) det. Og det gjorde de formedelst Velbyrdige Iunker sin Boe Skyld, som hand kiöbte af Anders Nielsen, hvor Höe og Fæmon laae udi, af Aarsag de nu i Sommer ikke maatte (slæe [saa meget] Hiöe offuerpaa landet), som de vilde.

(Endu bekiende hun, at) strax efter samme Storm var giort, var de hende i Sorenskriver Anders Christensens Kielder og drak Viin og Miöd.

At dette var sandt, ville hun gierne döe paa; undtagen Hendrich Pedersen (her i Wardö sin) Qvinde, Mette, som hun havde löijet hende paa, af Had og Avind. Men nu udlagte hun Johannes' Qvinde, Guri, i Kiberg (at kunde med throidombs konst omgaaes). Og havde været med hende og de andre at forgiöre Jon Jonsens Skib.

Efter saadan Lejlighed er hun tilfunden at straffes paa hendes Liv til Ild og Baal.

Anno 1653, den 5 Januari, holdtes Ting paa Wardöehuus i Velb. Hr Jörgen Frises egen Nærværelse ved hans Velb. Fuldmægtig, Knud Jensen Örbeck, med Laugrettesmænd.

Da blev fremkaldet Synneve OlsDotter i Wardöe for Troldoms Konster (hun er udlagt för at kunde omgaaes och haffuer ledt).

Den 14 Marti 1655 holdt Fogden Ting udi Wardöe med Laugrettesmænd.

Da loed Fogden indfordre en qvindes Person ved Navn Siri Christophers Dotter, föd i Senien, for Troldoms Kunster at kunde omgaaes med, eftersom hun selv tilforn haver vedgaaet. Hvorom hun nu ydermeere bekiendte at have lært Troldom af Siri Peders Dotter, som bad hende en Dag viise en Koe bort, som stoed uden for Dören. Da bad hun den fare Fanden i Vold, og i det samme sprak Koen, og da aabenbare Diævelen sig for hende i en stor Mands Lignelse, sort klæd, med Horn paa, som lod sig kalde Jacob; og hand bad hende love sig Tieneste, hvilket hun og gjorde.

Foraaret efter kom hun hid til Landet og kom i Tieneste med Sal. Barbara, tre aar forleden. Siden derefter, mens hun tiende Christen Lauritsen, var hun og liden Marri, som og tiende hannem, en Dag udi Törve Mark. Da lærte hun hende Troldoms Kunster, i det hun gav hende ett Stökke Flad-Bröd, som Hendrich Pedersens Mette havde givet hende. Strax aabenbarede den Onde sig igien for dem i en stor, sort Mands Lignelse, som var löijen, med Klöer paa; og de maatte spille Kort med hannem om at tiene ham, og de tabte. Derimod lovede hand at forskaffe dem, hvis de havde fornöden.

Siden derefter, da de gik hiem, kom hand igien til dem paa Öen i samme Lignelse og bad de vilde blive i hans Tieneste og fölgede en lang (Stöcke) med dem.

Videre bekiendte hun, at en 8:te Dage for Iuule Aften var hun i en Ravens Lignelse med Kirsten Ols Dotter, som er henrettet, samt for ommeldte Mette, som var i en Kobbe Lignelse, liden Marri som var i en Maase Lignelse, at forgiöre Laurits Olsens Baad, hvoraf tre Mennesker bleve, formedelst at Peder ikke ville spille med hende forleden udi Salig Skurve Karens Vaagstue, hvorfor hun var vreed; men Mette var vreed paa Lauritz Olsen, for hand sloeg hendes Mand forleden Höst, da de satte Iunkers lægt op.

Nok blef for Retten indfordret for ommeldte Marri Davids Dotter, föd i Bergen, for endnu videre at forklare, hvis hun havde lært af Troldoms Kunster, hvorom hun nu ligesom tilforn godvilligen tilstoed i saa Maader nemlig, at A:o 1653 om Sommeren, da hun tiende Christen Lauritsen, var hun en